

วัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ (Influenza vaccine)

โรคไข้หวัดใหญ่คืออะไร

- เกิดจากเชื้อไวรัสอินฟลูเอนซา ติดต่อผ่านทางละอองฝอยจากการหายใจ และไอจาม

โรคไข้หวัดใหญ่มีอาการอย่างไร

- ไข้สูง ไอ มีน้ำมูก ปวดศีรษะ อ่อนเพลีย ปวดเมื่อยตามตัว บางรายอาจมีอาการรุนแรง เป็นปอดอักเสบ หรือมีอาการนอกระบบทางเดินหายใจ เช่น ชัก สมอองอักเสบได้

คุณสมบัติวัคซีน

ผลิตจากส่วนประกอบ ของไวรัสมี 2 ชนิด

- ชนิด 3 สายพันธุ์ (A 2 สายพันธุ์ B 1 สายพันธุ์)
- ชนิด 4 สายพันธุ์ (A 2 สายพันธุ์ B 2 สายพันธุ์)

บุคคลที่ไม่ควรได้รับวัคซีน

- เด็กอายุน้อยกว่า 6 เดือน
- ผู้ที่มีอาการแพ้รุนแรงจากการฉีดวัคซีนครั้งก่อน
- ผู้ที่เคยมีโรคกล้ามเนื้ออ่อนแรงของกลุ่มอาการกิลแลง-บาร์เรจากการได้รับวัคซีน
- มีไข้ ควรเลื่อนการรับวัคซีนออกไปก่อน

ฉีดวัคซีนอย่างไร

- ฉีดในเด็กอายุตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไป
- ผู้ที่มีความเสี่ยงสูงต่อการเกิดภาวะแทรกซ้อนของโรคไข้หวัดใหญ่ ได้แก่
 1. หญิงมีครรภ์ 4 เดือนขึ้นไป
 2. เด็กอายุ 6 เดือน - 2 ปี
 3. ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง เช่น ปอดอุดกั้นเรื้อรัง หอบหืด เป็นต้น
 4. ผู้สูงอายุมากกว่า 65 ปี
 5. ผู้พิการทางสมองที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้
 6. โรคธาลัสซีเมีย และผู้ที่มีภูมิคุ้มกันบกพร่อง
 7. โรคอ้วน รวมถึงบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข
- วัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ควรฉีดปีละ 1 ครั้ง
- เด็กอายุต่ำกว่า 9 ปี ที่รับวัคซีนไข้หวัดใหญ่ปีแรกให้ฉีด 2 เข็ม ห่างกัน 1 เดือน หลังจากนั้นฉีดปีละ 1 เข็ม

อาการข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นหลังรับวัคซีน

- บวม แดง เจ็บบริเวณที่ฉีด และอาจทำให้มีไข้ ปวดเมื่อย ซึ่งจะหายได้เองใน 1-2 วัน
- อาการแพ้รุนแรง ได้แก่ มีผื่นทั้งตัว หน้าบวม คอบวม หายใจลำบาก ใจสั่น วิงเวียนหรืออ่อนแรง

วัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ ใครเป็นผู้รับผิดชอบค่าวัคซีน

- วัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ให้ในกลุ่มเป้าหมายที่มีความเสี่ยงสูงในช่วงการระบาด สำหรับหญิงตั้งครรภ์สามารถเข้ารับบริการได้ตลอดทั้งปี

ไม่เสียค่าใช้จ่าย

- ผู้ที่ไม่ได้อยู่ในกลุ่มเป้าหมายหากต้องการรับวัคซีนสามารถไปรับบริการที่สถานพยาบาล

โดยต้องเสียค่าใช้จ่ายเอง

ข้อควรปฏิบัติ

- ควรหลีกเลี่ยงสถานที่แออัด ไม่คลุกคลีใกล้ชิดกับผู้ป่วย ไอจามอย่างถูกสุขลักษณะ สวมใส่หน้ากากอนามัย หมั่นล้างมือด้วยน้ำและสบู่เป็นประจำ และฉีดวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ทุกปี
- พักสังเกตอาการ 30 นาทีหลังฉีด ณ สถานที่รับบริการและควรสังเกตอาการต่อที่บ้านด้วย
- หากฉีดวัคซีนแล้วมีปฏิกิริยาแพ้รุนแรงควรรีบไปโรงพยาบาล หรือโทร 1669
- ควรเก็บสมุดบันทึกการรับวัคซีนไว้ตลอดไป
- หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับวัคซีนควรปรึกษาแพทย์ หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

วัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies vaccine)

โรคพิษสุนัขบ้าคืออะไร

- เกิดจากเชื้อไวรัสพิษสุนัขบ้า คนได้รับเชื้อเมื่อถูกกัดโดยสัตว์ที่เป็นโรคนี้

โรคพิษสุนัขบ้ามีอาการอย่างไร

- ผู้ป่วยมักไม่มีอาการในช่วงแรก ต่อมาประมาณ 2-3 เดือน เริ่มมีไข้ ปวดศีรษะ เจ็บหรือคันบริเวณที่เคยถูกกัด หงุดหงิดสับสน กระวนกระวาย อาจมีอาการอ่อนแรง กลั้วน้ำ และอาจมีอาการชัก และเสียชีวิตทุกราย

คุณสมบัติวัคซีน

ผลิตจากเชื้อพิษสุนัขบ้าที่ตายแล้ว และไม่ก่อให้เกิดโรค

บุคคลที่ไม่ควรได้รับวัคซีน

- มีอาการแพ้อย่างรุนแรงต่อวัคซีนพิษสุนัขบ้าเข็มก่อน ควรเปลี่ยนชนิดวัคซีนในเข็มถัดไป

อาการข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นหลังรับวัคซีน

- ปวด บวม แดง คันในบริเวณที่ฉีดวัคซีน
- มีไข้ ปวดในข้อ ปวดศีรษะ คลื่นไส้ อาเจียนได้ อาการมักไม่รุนแรง และหายได้เอง
- อาการแพ้รุนแรง ได้แก่ มีผื่นทั้งตัว หน้าบวม คอบวม หายใจลำบาก ใจสั่น วิงเวียนหรืออ่อนแรง

ข้อควรปฏิบัติ

- หากถูกสัตว์กัด รับล้างแผลด้วยน้ำสะอาดและสบู่ นาน 15 นาที และพบแพทย์โดยเร็วที่สุด
- กรณีถูกสัตว์กัดหรือสัมผัสกับเชื้อพิษสุนัขบ้า ต้องฉีดวัคซีนทันทีโดยไม่มีข้อห้าม เพราะโรคพิษสุนัขบ้ามีอัตราการเสียชีวิตร้อยละ 100
- พักสังเกตอาการ 30 นาทีหลังฉีด ณ สถานที่รับบริการและควรสังเกตอาการต่อที่บ้าน หากมีอาการข้างเคียงควรปรึกษาแพทย์หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขก่อนการรับวัคซีนครั้งต่อไป
- หากรับวัคซีนแล้วมีอาการแพ้รุนแรงควรรีบพบแพทย์ หรือโทร 1669
- ควรสังเกตอาการสัตว์ที่กัดเป็นเวลา 10 วัน หากเสียชีวิตควรส่งสัตว์ที่ตายแล้วตรวจโรคพิษสุนัขบ้าที่สถานเสาวภาหรือกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข
- ควรเคร่งครัดในการฉีดวัคซีนให้มากที่สุด เพราะเป็นโรครุนแรงที่ทำให้เสียชีวิตได้ หากไม่ได้มาตามกำหนดให้รีบมารับวัคซีนต่อเร็วที่สุด

ฉีดวัคซีนอย่างไร

การให้เพื่อป้องกันโรคก่อนถูกสัตว์กัด

- พิจารณาให้แก่ผู้ที่ต้องอยู่ใกล้ชิดสัตว์ เช่น สัตวแพทย์ สัตวบาล เจ้าหน้าที่ในหีองปฏิบัติการพิษสุนัขบ้า นักท่องเที่ยวที่เดินทางไปแหล่งของโรค และอาจพิจารณาฉีดในเด็กที่มีโอกาสสัมผัส แมว สุนัข บ่อยๆ โดยฉีด 2 เข็ม ที่วันที่ 0 และ 7 หลังเข็มแรก

การให้วัคซีนหลังถูกสัตว์กัด

- หากไม่เคยรับวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้ามาก่อน ควรได้วัคซีนจำนวน 5 เข็ม โดยฉีดเข็มแรกให้เร็วที่สุด และเข็มต่อมาในวันที่ 3, 7, 14 และ 28 หลังเข็มแรก แพทย์อาจพิจารณาให้ยาอิมมูโนโกลบูลินเพื่อช่วยเสริมการป้องกันโรคด้วย ถ้าเป็นแผลกัดที่มีความเสี่ยงสูง
- หากเคยรับวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้ามาแล้วนานเกิน 6 เดือน ต่อมาถูกสัตว์กัด ควรได้รับวัคซีนกระตุ้น 2 เข็มห่างกัน 3 วัน หากเคยฉีดมาก่อนไม่เกิน 6 เดือนให้กระตุ้น 1 เข็ม

วัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ใครเป็นผู้รับผิดชอบค่าวัคซีน

- การให้เพื่อป้องกันโรคก่อนการสัมผัส ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเอง แต่ผู้รับวัคซีนหลังถูกสัตว์กัดสามารถใช้สิทธิหลักประกันสุขภาพได้

